

OBSAH

CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH PĚSTEBNÍCH PODMÍNEK (Prof. Ing. Vladimír ŠVACHULA, DrSc.)	5
Vegetační faktory	5
Charakteristika půdních podmínek ČR	6
Charakteristika klimatických podmínek ČR	9
Členění výrobního území - rajonizace	10
Úloha zemědělství v krajiněm prostoru	11
ZÁSADY STŘÍDÁNÍ PLODIN - OSEVNÍ POSTUPY (Prof. Ing. Vladimír ŠVACHULA, DrSc.)	13
Osevní postup a monokultura	13
Důvody pro střídání plodin	13
Požadavky hlavních polních plodin na zařazování do osevního postupu	15
Sestavování osevních postupů	18
ZPRACOVÁNÍ PŮDY (Prof. Ing. Vítězslav ŠKODA, CSc.)	20
Podmítka	20
Orba	22
Příprava půdy před setím a sázením	27
Kultivace půdy během vegetace	30
Minimální zpracování půdy	31
Progresivní způsoby zpracování půdy	32
VÝŽIVA ROSTLIN A HNOJENÍ (Doc. Ing. Jiří BALÍK, CSc., Ing. Pavel TLUSTOŠ, CSc.)	34
Soustava hnojení	36
Hnojení organickými hnojivy	36
Vápnění půd	40
Hnojení fosforem, draslíkem a hořčíkem	42
Hnojení dusíkem	43
Charakteristika základních průmyslových hnojiv	45
OSIVO A SADBA (Doc. Ing. Václav HOSNEDL, CSc.)	52
Semenářská terminologie	52
Semenářské znaky osiva	54
OCHRANA PROTI CHOROBÁM A ŠKŮDCŮM (Ing. Jan KAZDA, CSc., RNDr. Jan KABÍČEK, CSc., Ing. Evženie PROKINOVÁ, CSc.)	56
Metody nepřímé	56
Metody přímé	56
CHOROBY A ŠKŮDCI OBILNIN (Ing. Jan KAZDA, CSc., RNDr. Jan KABÍČEK, CSc., Ing. Evženie PROKINOVÁ, CSc.)	58
REGULACE VÝSKYTU PLEVELŮ (Prof. Ing. Václav KOHOUT, DrSc.)	61
Systém regulace polních plevelů	61
Preventivní metody	62
Přímé metody hubení plevelů	63
Herbicidy a jejich využití	63
Neselektivní herbicidy	63
Selektivní herbicidy	64
Systémové herbicidy s převahou účinku přes kořeny	65
AGROBIOLOGICKÁ KONTROLA V ROSTLINNÉ VÝROBĚ (Prof. Ing. Josef ŠROLLER, CSc.)	67
Hodnocení růstu a vývoje porostu	67
Metody hodnocení porostů	70
Hodnocení struktury výnosových prvků a odhady výnosu polních plodin	70
Hodnocení sklizňových ztrát	72
EKONOMICKÉ ASPEKTY ROSTLINNÉ VÝROBY (Ing. Jarmila PETEROVÁ, CSc., Ing. Dana ŽÍDKOVÁ, CSc.)	73
Rostlinná výroba z hlediska ekonomického obecně	73

Nákladovost rostlinné výroby	73
Charakteristika výsledků v rostlinné výrobě	75
PŠENICE OZIMÁ (Ing. Oldřich FAMĚRA, CSc.)	78
Požadavky na prostředí a zařazení v osevním postupu	78
Výběr odrůdy	78
Výživa a hnojení	79
Zpracování a příprava půdy	81
Minimalizace zpracování půdy	81
Založení porostu	81
Ošetřování porostu během vegetace	82
Sklizeň	84
Posklizňová úprava zrna a skladování	84
Kvalitativní hodnocení zrna	84
Faktory ovlivňující jakost zrna	84
Možnosti úspor	84
JEČMEN OZIMÝ (Doc. Ing. Miroslav STRIEGL, CSc.)	85
Požadavky na prostředí	85
Zařazení do osevního postupu	85
Výběr odrůd	85
Výživa a hnojení	86
Zpracování a příprava půdy	86
Osivo, způsob a doba výsevu	86
Ošetřování porostů v průběhu vegetace	87
Sklizeň a posklizňová úprava	88
Ž I T O (Ing. Josef ŠKEŘÍK, CSc.)	89
Agronomické přednosti žita	89
Kvalita osiva	89
Zařazení do osevního postupu	89
Příprava půdy	89
Založení porostu	89
Výživa a hnojení	90
Ošetřování během vegetace	91
Sklizeň a posklizňové ošetření	91
TRITIKALE (Ing. Josef ŠKEŘÍK, CSc.)	92
Pěstitelské a odbytové podmínky	92
Požadavky na prostředí, zařazení do osevního postupu	92
Výběr odrůdy, kvalita osiva	92
Výživa a hnojení	92
Zpracování půdy	92
Založení porostu, výsevek, setí	92
Ošetřování během vegetace	92
Sklizeň, zpracování, skladování	92
JEČMEN JARNÍ (Ing. Oldřich FAMĚRA, CSc.)	93
Požadavky na prostředí a zařazení v osevním postupu	93
Výběr odrůdy	93
Výživa a hnojení	94
Zpracování půdy	94
Založení porostu	95
Ošetřování porostu během vegetace	95
Sklizeň a kvalita zrna	97
Posklizňová úprava zrna a skladování	97
Kvalitativní hodnocení a cena na trhu	97
OVES KRMNÝ A POTRAVINÁŘSKÝ (Ing. Josef ŠKEŘÍK, CSc.)	98
Pěstitelské a odbytové možnosti	98
Požadavky na prostředí, zařazení do osevního postupu	98

Výběr odrůdy, kvalita osiva	98
Výživa a hnojení	98
Zpracování půdy	98
Založení porostu, výsevek, setí, struktura porostu	99
Ošetřování během vegetace	99
Sklizeň, posklizňové ošetření, kvalita	100
Posklizňové zpracování	100
Skladování	100
KUKUŘICE NA ZRNO A SILÁŽ (Ing. Daniel NOVÁK, Ing. Jaroslav VRZAL, CSc.)	101
Požadavky na prostředí, zařazení do osevního postupu	101
Osivo, volba hybridů	101
Výživa a hnojení	102
Základní zpracování půdy	102
Setí	103
Ošetření porostu v průběhu vegetace	103
Technologie sklizně zrnové kukuřice	105
Sklizeň kukuřice na siláž	105
OSTATNÍ JEDNOLETÉ PÍCNINY (Ing. Jaroslav VRZAL, CSc., Ing. Daniel NOVÁK)	106
Oves setý	106
Žito seté ozimé	106
Pšenice ozimá	106
Ječmen ozimý	106
Jednoleté pícní směsky	107
Ozimé směsky	107
Jarní směsky	107
HRÁCH (Doc. Ing. Václav HOSNEDL, CSc.)	108
Pěstitelské a odbytové možnosti	108
Požadavky na prostředí, zařazení do osevního postupu	108
Výběr odrůdy, osivo, jeho kvalita a příprava	108
Výživa a hnojení	109
Specifika zpracování půdy do založení porostu	109
Založení porostu, výsevek, termíny setí	109
Významní škůdci hrachu a ochrana	110
Ochrana hrachu proti chorobám	111
Sklizeň, posklizňové ošetření a požadavky na kvalitu	111
BOB (Doc. Ing. Václav HOSNEDL, CSc.)	112
Pěstitelské a odbytové možnosti	112
Požadavky na prostředí, zařazení do osevního postupu	112
Výběr odrůdy, osivo, jeho kvalita a příprava	112
Specifika výživy a hnojení	112
Specifika zpracování půdy do založení porostu	113
Založení porostu, výsevek, termíny výsevu, struktura porostu	113
Ošetřování během vegetace	113
Sklizeň, posklizňové ošetření a požadavky na kvalitu	115
Pěstování bobu ke sklizni celých rostlin	115
ŘEPKA OZIMÁ (Ing. Petr BARANYK, CSc.)	116
Pěstitelské a odbytové možnosti	116
Požadavky na prostředí, zařazení do osevního postupu	116
Výběr odrůdy, osivo, jeho kvalita a příprava	116
Výživa a hnojení	117
Specifika zpracování půdy do založení porostu	118
Založení porostu, výsevek, termíny výsevu, charakteristika optimální struktury porostu	119
Ošetřování během vegetace - mechanické, chemické, základy ochrany proti škodlivým činitelům	119
Choroby a škůdci	120
Sklizeň, posklizňové ošetření a požadavky na kvalitu	122

SLUNEČNICE ROČNÍ - OLEJNÝ TYP (<i>Doc. Ing. Jan VAŠÁK, CSc.</i>)	123
Pěstitelské a odbytové možnosti	123
Požadavky na prostředí a zařazení do osevního postupu	123
Výběr odrůdy a osivo	124
Výživa a hnojení	124
Základní a předseťové zpracování půdy	124
Založení porostu, setí, struktura porostu	124
Ošetřování během vegetace a ochrana proti škodlivým činitelům	125
Desikace, sklizeň, požadavky na kvalitu	126
Ekonomika pěstování slunečnice a poradenství	126
MÁK SETÝ (<i>Doc. Ing. Miroslav BECHYNĚ, DrSc.</i>)	127
Pěstitelské a odbytové možnosti	127
Požadavky máku na vnější prostředí	127
Zařazení v osevním postupu	128
Výběr odrůdy	128
Výživa a hnojení	128
Zpracování půdy před založením porostu	128
Založení porostu	128
Ošetřování během vegetace	129
Ochrana proti chorobám a škůdcům	130
Sklizeň máku	131
HOŘČICE (<i>Doc. Ing. Jan VAŠÁK, CSc.</i>)	132
Pěstitelské a odbytové možnosti jednotlivých druhů	132
HOŘČICE BÍLÁ - pěstování na semeno	132
Požadavky na prostředí a osevní postup	132
Odrůdy a osivo	133
Výživa a hnojení	133
Zpracování půdy	133
Založení porostu, výsev, struktura porostu	133
Ošetřování během vegetace a ochrana proti škodlivým činitelům	133
Sklizeň, posklizňové ošetření a požadavky na kvalitu	134
PŘADNÝ LEN (<i>Ing. Jindřich ŠTAUD, CSc.</i>)	135
Pěstitelské a odbytové možnosti	135
Požadavky na prostředí, půdu a zařazení do osevního sledu	135
Výběr odrůdy, osivo a jeho kvalita	135
Výživa a hnojení	135
Zpracování půdy do založení porostu	136
Založení porostu, výsevek, termíny výsevu	136
Ochrana proti škodlivým činitelům	136
Choroby a škůdci lnu	137
Sklizeň, posklizňové ošetření, požadavky na kvalitu produktů	137
Požadavky na kvalitu	138
OLEJNÝ LEN (<i>Ing. Jindřich ŠTAUD, CSc.</i>)	139
Půdní a klimatické podmínky	139
Výživa a hnojení	139
Výsevní norma, setí, odrůdová skladba	139
Příprava porostu ke sklizni a sklizeň	140
KONZUMNÍ BRAMBORY (<i>Ing. Karel HAMOUZ, CSc.</i>)	141
Pěstitelské a odbytové možnosti	141
Požadavky na prostředí	141
Zařazení do osevního postupu	141
Výběr odrůdy	142
Kvalita a příprava sadby	142
Výživa a hnojení	142
Zpracování půdy do založení porostu	143
Založení porostu	143

Ošetřování během vegetace	144
Skližeň a posklizňové ošetření	145
Skladování	146
Požadavky na kvalitu	146
RANÉ BRAMBORY (Ing. Karel HAMOUZ, CSc.)	147
Pěstitelské a odbytové možnosti	147
Nároky na stanoviště, zařazení do osevního postupu	147
Výběr odrůdy, sadba, předklíčování	147
Výživa a hnojení	147
Zpracování půdy do založení porostu	148
Založení porostu	148
Ošetřování během vegetace, závlaha	148
Skližeň, posklizňové ošetření	148
Požadavky na kvalitu	148
CUKROVKA (Doc. Ing. Josef PULKRÁBEK, CSc.)	149
Pěstitelské a odbytové možnosti	149
Výběr odrůdy a osivo	149
Výživa a hnojení	150
Specifika zpracování půdy do založení porostu	151
Založení porostu	151
Ošetřování během vegetace	152
Nejdůležitější choroby a škůdci	153
Skližeň a nezbytné posklizňové ošetření a požadavky na kvalitu	155
KRMNÁ ŘEPA (Doc. Ing. Josef PULKRÁBEK, CSc.)	156
Pěstitelské a odbytové možnosti	156
Požadavky na prostředí, zařazení do osevního postupu	156
Výběr odrůdy, osivo a jeho kvalita	156
Výživa a hnojení	156
Specifika zpracování půdy do založení porostu	156
Založení porostu	156
Ošetřování během vegetace	157
Skližeň	158
Skladování krmné řepy	158
VÍCELETÉ PÍCNINY NA ORNÉ PŮDĚ <i>(Doc. Ing. Jaromír ŠANTRŮČEK, CSc., Doc. Ing. Miloslava VESELÁ, CSc., Ing. Miluše SVOBODOVÁ, CSc.) . . . . .</i>	159
Vojtěška	159
Jetel luční (červený)	161
Ostatní jeteloviny	161
Jetelovinotravní směsky a travní porosty	162
LOUKY A PASTVINY (Doc. Ing. Jiří MRKVIČKA, CSc.)	164
Ekologické základy lukařství a pastvinářství	164
Způsoby likvidace nevhodných porostů	164
Zakládání umělých travních porostů	164
Běžné ošetřování lučních a pastevních porostů	164
Ošetřování pastevních porostů po vypasení	165
Hnojení travních porostů a kvalita píce	165
Využívání travních porostů a změny druhového složení	167
CHMEL (Doc. Ing. Josef ŠNOBL, CSc.)	169
Požadavky chmele na stanovištní podmínky	169
Výživa a hnojení produkčních chmelnic	169
Zakládání chmelnic a ošetřování v 1. roce po výsadbě	170
Technologie pěstování chmele na produkčních chmelnicích	170
Ošetřování chmele po zavedení až do doby sklizně	171
Skližeň a posklizňová úprava chmele	172
Hodnocení kvality a nákup chmele	172